

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ

імені адмірала Макарова

Факультет економіки та екології моря

Кафедра екології та природоохоронних технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Код РПНД О73362

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ECONOMICS OF NATURE MANAGEMENT

рівень вищої освіти бакалавр

тип дисципліни обов'язкова

мова викладання українська

Миколаїв, 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка природокористування» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі Е Природничі науки, математика та статистика, спеціальності Е2 Екологія, освітньої програми «Екологія та охорона навколишнього середовища».

“ 10 ” 04 2025 року. – 19 с.

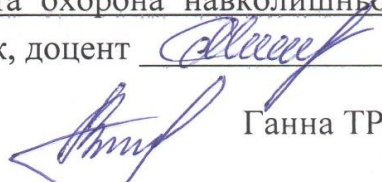
Розробник: к.е.н., доцент, доцент кафедри екології та природоохоронних технологій Літвак О.А.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Економіка природокористування» узгоджено з гарантом освітньої програми.

Гарант освітньої програми «Екологія та охорона навколишнього середовища»

Магась Наталія Іванівна, канд. техн. наук, доцент

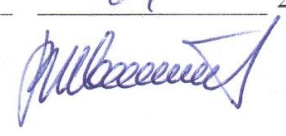
19 л. 04. 2025р
Завідувачка кафедри

Ганна ТРОХИМЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Економіка природокористування» розглянуто методичною радою факультету економіки та екології моря

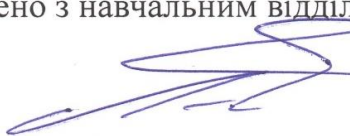
Протокол від № 9 від “ 14 ” 04 2025 року.

Голова

Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Економіка природокористування» погоджено з навчальним відділом

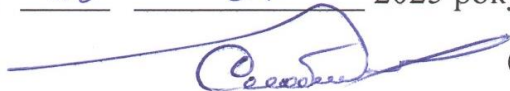
Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Економіка природокористування» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол від № 4 від “ 13 ” 04 2025 року.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

Зміст

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	12
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	13
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
9. Засоби навчання.....	17
10. Рекомендовані джерела інформації.....	18

ВСТУП

Анотація

Вивчення навчальної дисципліни «Економіка природокористування» сприяє формуванню у студентів системи знань з економічного управління природокористуванням, використання економічних інструментів регулювання процесів охорони довкілля та раціонального природокористування в умовах переходу до сталого розвитку; опануванню вмінь визначати економічну ефективність природоохоронних заходів, оцінювати збитки від забруднення навколишнього природного середовища. В курсі навчальної дисципліни також розглядаються наукові і законодавчі основи системи управління і державної політики в галузі охорони навколишнього середовища, екологічної безпеки і природокористування.

Ключові слова: економіка природокористування, природоохоронна діяльність, управління природокористуванням, екологічний податок, рентна плата, збиток від забруднення навколишнього природного середовища, економічна ефективність природоохоронних заходів.

Abstract

The study of the discipline "Economics of Nature Management" contributes to the formation of students' system of knowledge on economic management of nature, the use of economic tools to regulate environmental protection and rational use of nature in the transition to sustainable development; mastering the ability to determine the economic efficiency of environmental measures, to assess the damage from environmental pollution. The course of the discipline also examines the scientific and legislative foundations of management and public policy in the field of environmental protection, environmental safety and nature management.

Key words: economics of nature management, nature protection activity, nature management, ecological tax, rent, damage from environmental pollution, economic efficiency of nature protection measures.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –5	Галузь знань Е Природничі науки, математика та статистика	Обов'язкова	
Модулів –1		Рік підготовки:	
Змістових модулів –3		4-й	4-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність Е2 Екологія Освітня програма Екологія та охорона навколишнього середовища	Семестр	
		7-й	7-й
		Лекцій	
		30 год.	12 год.
		Практичні	
Загальна кількість годин <u>-150</u>		30 год.	12 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		90 год.	126 год.
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка природокористування» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

K07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

K15. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

K17. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: навчальні дисципліни «Вища математика», «Нормування антропогенного навантаження на природне середовище», «Техноекологія».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.

ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

ПР20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методичні аспекти економіки природокористування

Тема 1. Поняття природокористування та його складові частини. Предмет, завдання та методи дослідження науки «Економіка природокористування» [1] – стор. 8-10; [2] – стор. 7-8; [3] – стор. 4-14.

Тема 2. Природні ресурси і природні умови. Економічна оцінка природних ресурсів [1] – стор. 34-48; стор [3] – стор. 14-17; стор. 25-34.

Тема 3. Економічні основи природокористування. Еколого-економічні інструменти регулювання природокористування [2] – стор. 14-19; [4] – стор. 104-112.

Тема 4. Основи теорії сталого розвитку [1] – стор. 95-116.

Тема 5. Економічний механізм платного природокористування в Україні Джерела фінансування природоохоронної діяльності [1] – стор. 239-263; [2] – стор. 19-22; [3] – стор. 136-138.

Тема 6. Система екологічного оподаткування та природно-ресурсні платежі в Україні [2] – стор. 25-61.

Змістовий модуль 2. Оцінка економічного збитку від порушення навколишнього природного середовища. Економічна ефективність природоохоронної діяльності

Тема 7. Сутність економічних збитків від порушення навколишнього природного середовища та їх класифікація [2] – стор. 65-68; [3] – стор. 120-124; [4] – стор. 140-144.

Тема 8. Оцінка економічного збитку в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря [2] – стор. 68-80; [3] – стор. 124-125.

Тема 9. Оцінка економічного збитку внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів та збитків заподіяних рибному господарству [2] – стор. 81-95, стор. 103-107.

Тема 10. Оцінка економічного збитку, заподіяного земельним ресурсам [2] – стор. 115-125; [4] – стор. 150-153.

Тема 11. Економічна ефективність природоохоронних заходів [2] – стор. 137-144; [3] – стор. 109-119; [4] – стор. 136-140.

Змістовий модуль 3. Основи управління природокористуванням

Тема 12. Поняття природоохоронної діяльності. Сутність управління природокористування [2] – стор. 8-14; [3] – стор. 181-201; [5] – стор. 7-48.

Тема 13. Система державного управління в галузі охорони навколишнього середовища, екологічної безпеки і природокористування. Громадське управління [3] – стор. 203-228; [5] – стор. 56-89; стор. 137-141.

Тема 14. Система корпоративного екологічного управління та вимоги стандартів щодо системи екологічного управління [5] – стор. 94-136.

Тема 15. Державна політика України та міжнародний досвід у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Перспективи розвитку «зеленої економіки» [1] – стор. 177-189; [3] – стор. 229-241; [4] – стор. 41-46.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Методичні аспекти економіки природокористування										
Тема 1. Поняття природокористування та його складові частини. Предмет, завдання та методи дослідження науки «Економіка природокористування»	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
Тема 2. Природні ресурси і природні умови. Економічна оцінка природних ресурсів	10	2	2	-	6	10	-	2	-	8
Тема 3. Економічні основи природокористування. Еколого-економічні інструменти регулювання природокористування	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
Тема 4. Основи теорії сталого розвитку	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
Тема 5. Економічний механізм платного природокористування в Україні Джерела фінансування природоохоронної діяльності	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
Тема 6. Система екологічного оподаткування та природно-ресурсні платежі в Україні	10	2	2	-	6	10	-	2		8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	12	12	-	36	60	4	4	-	52
Змістовий модуль 2. Оцінка економічного збитку від порушення навколишнього природного середовища. Економічна ефективність природоохоронної діяльності										
Тема 7. Сутність економічних збитків від порушення навколишнього природного середовища та їх класифікація	9	2	-	-	7	12	2	-	-	10
Тема 8. Оцінка економічного збитку в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря	12	2	2	-	8	12	-	2	-	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 9. Оцінка економічного збитку внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів та збитків заподіяних рибному господарству	14	2	4	-	8	12	-	2	-	10
Тема 10. Оцінка економічного збитку, заподіяного земельним ресурсам	11	2	2	-	7	12	2	-	-	10
Тема 11. Економічна ефективність природоохоронних заходів	14	2	4	-	8	12	-	2		10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	10	12	-	38	60	4	6	-	50
Змістовий модуль 3. Основи управління природокористуванням										
Тема 12. Поняття природоохоронної діяльності. Сутність управління природокористуванням	6	2	-	-	4	7	1	-	-	6
Тема 13. Система державного управління в галузі охорони навколишнього середовища, екологічної безпеки і природокористування. Громадське управління	8	2	2	-	4	7	1	-	-	6
Тема 14. Система корпоративного екологічного управління та вимоги стандартів щодо системи екологічного управління	8	2	2	-	4	9	1	2	-	6
Тема 15. Державна політика України та міжнародний досвід у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки	8	2	2	-	4	7	1	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	8	6	-	16	30	4	2	-	24
Разом за курсом	150	30	30	-	90	150	12	12	-	126

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Методичні аспекти економіки природокористування			
1	Тема 1. Основні поняття економіки природокористування	2	-
2	Тема 2. Вивчення природно-ресурсного потенціалу України	2	2
3	Тема 3. Використання рентного підходу для економічної оцінки природних ресурсів	2	-
4	Тема 4. Вивчення системи екологічних індикаторів сталого розвитку регіону	2	-
5	Тема 5. Розрахунок екологічного податку	2	-
6	Тема 6. Плата за використання природних ресурсів.	2	2
Разом за змістовим модулем 1		12	4
Змістовий модуль 2. Оцінка економічного збитку від порушення навколишнього природного середовища. Економічна ефективність природоохоронної діяльності			
7	Тема 7. Розрахунок економічного збитку в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.	2	-
8	Тема 8. Розрахунок розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок скиду забруднюючих речовин у водний об'єкт	2	2
9	Тема 9. Оцінка економічного збитку, заподіяного рибному господарству внаслідок порушення правил рибальства	2	2
10	Тема 10. Визначення економічного збитку, заподіяного земельним ресурсам	2	-
11	Тема 11. Розрахунок економічної ефективності природоохоронних заходів	2	2
12	Тема 12. Техніко-економічне обґрунтування природоохоронного заходу	2	-
Разом за змістовим модулем 2		12	6
Змістовий модуль 3. Основи управління природокористуванням			
13	Тема 13. Розробка та порядок впровадження екологічних програм. Аналіз місцевих та регіональних екологічних програм (на прикладі м. Миколаєва та Миколаївської області)	2	-
14	Тема 14. Ідентифікація екологічних аспектів діяльності підприємства	2	2
15	Тема 15. Перспективи та напрями розвитку «зеленої» економіки в Україні та країнах світу. Теорія «зеленого» зростання	2	-
Разом за змістовим модулем 3		6	2
Усього годин		30	12

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – *1 година на 1 лекцію*;
- підготовка до практичних занять – *2 години на 1 заняття*;
- підготовка до контрольних заходів – *(15-30) год. на 1 захід*.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій (самостійне опрацювання лекцій для заочної форми навчання)	15	30
2	Підготовка до практичних робіт	30	16
4	Підготовка до поточного модульного контролю	15	-
5	Підготовка контрольної роботи	-	50
6	Підготовка до екзамену	30	30
<i>Разом</i>		90	126

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методами навчання є:

для всіх видів занять:

- робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень;
- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, схем тощо;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

методи контролю і самоконтролю:

- контрольні тестові роботи (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- виконання завдань на практичних роботах;
- тестові завдання для поточного модульного контролю;
- виконання контрольної роботи (для заочної форми навчання);
- екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю (практичні роботи та тестові завдання для поточного модульного контролю) і оцінки з екзамену. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 60 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру за виконання практичних робіт та тестових завдань для поточного модульного контролю.

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок складає 40 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих робочою програмою, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Практичні роботи

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна форма	Заочна форма	
3	4	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно, чітко сформульовані цілі та завдання. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Звіт відповідає встановленим вимогам, містить аргументовані висновки.
2	3	Робота виконана самостійно з порушенням встановлених термінів. Студент виконує практичну роботу згідно з інструкцією, іноді після консультації викладача. Звіт відповідає встановленим вимогам.
1	1-2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент виконує практичну роботу під керівництвом викладача. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	0	Робота не виконувалася
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: для денної форми – 45 балів (15 робіт по 3 бали), для заочної форми – 24 бали (6 робіт по 4 бали).</i>		

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	15	14	12	11	9	8	6	5	3	2
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна форма): 15 балів</i>										

Контрольна робота (для заочної форми навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
32-36	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в Інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент вільно орієнтується в матеріалах.
26-31	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент орієнтується в матеріалах, у відповідях є неточності.
16-25	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності.
1-15	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки.
0	Роботу не виконано
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (заочна форма): 36 балів за контрольну роботу</i>	

Підсумковий контроль у формі екзамену

Підсумковий контроль складається з тестування (10 тестових завдань), письмової відповіді на 2 контрольні теоретичні питання і розв'язання 1 задачі.

Тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Контрольне теоретичне питання (1 питання - 10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	Вірна відповідь, яка передбачає знання матеріалу, послідовність викладення, наведення прикладів, приведення розрахунків (за необхідністю) аргументованість висновку.
8	Вірна відповідь, але є непослідовність у викладенні.
6	Вірна відповідь, але є непослідовність викладення, відсутні приклади та аргументація висновку.
4	Невірна відповідь, проте простежується знання матеріалу, володіння основними термінами.
2	Невірна відповідь.
0	Відсутність відповіді.

Задача (10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Студент розв'язав задачу, правильно записав умови та підібрав формули для розрахунку, провів розрахунки за ними, написав аргументовану відповідь.
7-8	Студент розв'язав задачу, правильно записав умови та підібрав формули для розрахунку, і провів розрахунки за ними, проте допущені окремі незначні помилки у розв'язанні.
5-6	Студент частково розв'язав задачу, правильно записав умови та частково підібрав формули для розрахунку, і провів розрахунки за ними, але не спромігся провести подальші дії.
3-4	Студент не розв'язав задачу, але правильно записав умови та частково підібрав формули для розрахунку.
1-2	Студент не розв'язав задачу, але правильно записав умови.
0	Студент не розв'язує задачу

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних завдань	15 x 3 бали = 45 балів	6 x 4 бали = 24 бал
Поточний модульний контроль	1 x 15 балів = 15 балів	-
Виконання контрольної роботи	-	1 к.р. x 36 балів = 36 балів
Екзамен	40 балів	40 балів
Всього	100 балів	100 балів

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Практична робота № 1	3	-	-
	T2	Практична робота № 2	3	Практична робота № 2	4
	T3	Практична робота № 3	3	-	-
	T4	Практична робота № 4	3	-	-
	T5	Практична робота № 5	3	-	-
	T6	Практична робота № 6	3	Практична робота № 6	4
ЗМ 2	T7	Практична робота № 7	3	-	-
	T8				
	T9	Практична робота № 8	3	Практична робота № 8	4
		Практична робота № 9	3	Практична робота № 9	4
	T10	Практична робота № 10	3	-	-
	T11	Практична робота № 11	3	Практична робота № 11	4
		Практична робота № 12	3	-	-
ЗМ 3	T12	-	-	-	-
	T13	Практична робота № 13	3	-	-
	T14	Практична робота № 14	3	Практична робота № 14	4
	T15	Практична робота № 15	3	-	-
ПМК		Тестові завдання	15	-	-
Контрольна робота		-	-	Контрольна робота	36
Підсумковий контроль		Екзамен	40	Екзамен	40
Сума балів		-	100	-	100

9. Засоби навчання

1. Методичні вказівки до виконання практичних робіт.
2. Мультимедійна проєкційна апаратура, ноутбук для презентацій (з використанням програми Microsoft PowerPoint).
3. Бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Економіка довкілля і природних ресурсів: навчальний посібник / за заг. ред. П. Т. Бубенка. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2014. 280 с.
2. Економічні розрахунки в природоохоронній діяльності : навчальний посібник / Рижков С.С., Літвак С.М., Літвак О.А. та ін. 2-ге вид. Миколаїв: НУК, 2016. 228 с.
3. Коренюк П.І., Федулова С.О. Економіка природокористування: навчальний посібник. Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2014. 274 с.
4. Мащенко О.М., Портянник С.В. Економіка природокористування: підручник. Харків: ХДЗВА, 2017. 286 с.
5. Самойленко Н. М., Райко Д. В., Аверченко В. І. Організація та управління в природоохоронній діяльності : навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», Видавництво «Лідер», 2018. 174 с.

Допоміжна

1. Губанова О.Р. Економіка довкілля та природних ресурсів: конспект лекцій (Частина І). Одеса: ОДЕУ, 2017. 119 с.
2. ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015, IDT). Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування. Видання офіційне. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016.
3. Кучер Л.Ю., Кучер А.В. Економіка природокористування : навчальний посібник. Харків : ФОП Федорко М.Ю., 2014. 264 с.
4. Літвак С.М., Літвак О.А., Магась Н.І. Економіка природокористування та організація управління в екологічній діяльності. Частина перша : методичні вказівки. Миколаїв : НУК імені адмірала Макарова, 2020. 92 с.
5. Літвак О.А., Літвак С.М. Економіка природокористування та організація управління в екологічній діяльності. Частина друга: методичні вказівки. Миколаїв: НУК, 2024. 112 с.
6. Максименко Н.В., Задніпровський В.В., Квартенко Р.О. Організація управління в екологічній діяльності: підручник. 3-тє вид. перероб. і доп. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 282 с.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. ЕкоЗагроза. Офіційний ресурс Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://ecozagroza.gov.ua/>.
2. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів. URL: <http://www.menr.gov.ua/>.
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Офіційний портал Верховної Ради України. Законодавство. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
6. Стан мінерально-сировинної бази України. Державна служба геології та надр України. URL: <http://www.geo.gov.ua/old/storinka/stan-mineralno-syrovynnoyi-bazy-ukrayiny>.